

הַגְּדָה שֶׁל פֶּסַח

עִם מַאֲמְרֵי, מִשְׁלֵי וּסְפֹרֵי

הַחֲפֵץ חַיִּים

רִבּוֹן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁר הַתּוֹרָה וְהִקְרָאָה
מִרְוֹ רִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאִיר הַכֹּהֵן וְצוּק"ל

סְלֶסְטִים סִסְפְּרִי, סְפְרֵי תַלְמִידֵי וְתוֹלְדוֹתָי, וְקְרוּכִים בַּסִּיד ע"י
שְׁלוֹם מֵאִיר בְּלֶאֱמֹרֵי קְרֹדְכֵי הַכֹּהֵן שְׁלִישִׁיא וְלֶדְ

הוצאת תבונה
בני-ברק, תש"ס

אָמַר עִם הַסֵּפֶר

"וְיִתְרֵי שְׁהִיָּה קִהְלַת חֻכִּים - עוֹד לִמְד דַּעַת אֶת הָעַם" ופירוש ר"ב ט"א
 פרש המצודות: "וְיִתְרֵי מִפֵּי שְׁהִיָּה קִהְלַת חֻכִּים בְּעַצְמוֹ - הַחֻכִּים מִכָּל אָדָם!
 - עוֹד הָיָה בּוֹ מַעֲלָה יִתְרָה, כִּי לִמְד דַּעַת אֶת הָעַם, וְהָיָה מִתְכַּסִּים אֲחֵרִים."
 פסוק זה נקטן להמליצו על קרן החפץ חיים וצ"ל שהיה ככעל ביתו בכל
 חדרי תורה, כהגדרת קרן החפץ חיים וצ"ל. פעם התפעל תלמידו הגאון
 רבי אלקנה בונם וסרסן וצ"ל, הי"ד, מגאונות רבו. נענה אחד השומעים
 ואמר, שגאונות זו אינה נכרת בספריו. חרג רבי אלקנה מגדרו והפסיר:
 "מה מביין מר בגאונות!" אף קרן הגדו"ו הלוי מבריסק וצ"ל הביע
 פעם התפעלותו מגאונותו של קרן החפץ חיים כפי שהשתקפה באחד
 מבאורי ההלכה. שאלו אחד מסקרבינו: "הלמאי ידוע החפץ חיים בעדקותו
 הרבה ואינו נו"דע בגאונותו הספלגתו?" וענה: "ידוע ידע החפץ חיים
 שלמקדן הוא, הפיל תחנתו לפני הקדוש ברוך הוא שלא יתפרסם שמו
 כלמקדן, והשם יתברך רצון וראיו יעשה. אבל לא עלה בדעתו שצדיק
 הוא, ועל כך לא בקש, וממילא התפרסם שמו בעדייק".

"וְיִתְרֵי שְׁהִיָּה קִהְלַת חֻכִּים" - אין לנו אף שמץ משג בחכמתו. פעם
 אמר הגאון רבינו חיים הלוי מבריסק וצ"ל לתלמידו הטובה הגאון רבי
 ברוך בר מקמיניץ וצ"ל, שחזק אדם להיות אלף שנים כדי להשיג את
 מדרגתו של קרן החפץ חיים - לא כדי להגיע אליה, אל אפס קציה,
 אלא כדי להשיגה! כך אמר האדם הגדול בענקים לתלמידו הגאון. ואנן,
 שגם אם נחיה אלף שנים לא יהא לנו משג בגדלותו של התלמיד, כיצד
 נשא עין אל השקשש בעהרים, איזה משג יכול להיות לנו כרכן של ישראל.
 אשר תורה ודקשו מפהו - כי מלאך ה' צבאות הוא!

"וְיִתְרֵי שְׁהִיָּה קִהְלַת חֻכִּים" - חֻכִּים מִחֻכִּים הֵינּוּ, אֲלֵא שְׁעֵטָף חֻכְמָתוֹ

למד העלוי נשמת
 חזרי אבי מורי שליט"א
 הרה"ח ר' שלום טאיר ב"ר אברהם צבי ז"ל
 נפטר ט"ו כסלו תשי"א
 ומרת פייגא פרידא ב"ר יהודה זנויל ז"ל
 נפטרה י"ג כסלו תשי"א
 בנות טרנסניסטרא
 ובנם אברהם צבי הי"ד
 נעקיה בע"ח המנוח הי"ש
 הלך

חמי הרה"ח ר' יהודה אריה ב"ר נחמן ז"ל
 נפטר כ"ג ניסן תשל"ו
 חמותו מרת בלומה ב"ר ישראל אב ז"ל
 נפטרה י"ג אדר תשי"ס
 רחנבאום
 ואחותה מרת ביילא אלטע לבקוביץ ע"ה
 נפטרה י"ג אדר תשי"ס

הורי אמי מורתי תחי
 הרה"ח ר' אברהם ברוך יעקב ז"ל
 נפטר י"ח מרחשון תשמ"ה
 ומרת מלכה רייזל ב"ר צבי ז"ל בנציון ז"ל
 נפטרה כ"ג מנחם אב תשד"ס
 שוליינר

כל הזכויות שמורות
 הוצאת תבונה
 מבון ספרותי תרדי
 לוינסקי 106, תל אביב
 טל. 03-6873392

ע"טב עסיפה: ישראל א"י, טל. 03-6161981
 העיר: נתיח אלכסנדר, טל. 03-6197949

רק הוא ראה כחולו מה נהן להסיק מאכן נדריה זו, רק הוא ידע כיצד נהן ללששה ולהכליש את יחודה וברקה עד שלא יהא בדומה לה בכל העולם עלו: בהתלהבות נאות לבקשת המלך כי ישל את האכן לכה מלאכתו ולששה כיד כשרונו תסיונו.

נשל האכן את האכן היקרה לסדנתו, והחל לעבדה וללששה בכלי עבודתו. ברם דא עקא קמפנתו הודעת עמדה לו למכשול. הכלים קשים היו, והוא חס על הפרוטות להשחזתם. המלששת שחוקה היתה, חס על רמי חזיקתה. סמך על כשרונו ומיפנתו, ממחיתו ואמנותו, ועבר את האכן כללים השחוקים והקשים. ואן, לא זו בלבד שהיה עליו לעמל שכנתים, בכח וביענה, אלא שהפכשירים חרצו חריצים, חרשו כעצים ונקבו חורים, פגמו את האכן היקרה והשחיתוה, עמעמו את ברקה ואבדו את יפיה. ועם כל ממחיתו ועמלו, ועם כל יפעת האכן ומגולותיה, התעצב האכן בבשת פנים ובקדיו אכן משחתת ומחרצת, והה וכהה.

הנמשל הוא כח הדבור שנהן לכל אדם מישראל כרי לעבד בו את בוראו יתברך שבו בתורה ובחפלה, לברך ולהודות להלל ולשבח לקרו. הוא כלי האמנות שעל ידו אפשר לבנות עולמות רוחניים ועלים. נכתוב ונאטם דברי כפיך. לנטע שמים, וליסד ארץ. וישעה יא. וזל ידו מעלה להיות עטרה לראש משכיר ולהנחילו חיי טולם. ברם, אם כלי האמנות מסתת ופגום כדבורים אסורים, לשון הרע וזכילות, שרר ולענות, לא יעלה למעשיהם ואף יגסם בדברי התורה ובכנות התפלה שיצאו מפיהם, כמו שכתב האלשיך הקדוש זצ"ל בספרו כח ליה על הפסוק "והיה על אהרן לשרת, ונשמע קולו בבאו אל הקדש". ובאותו אופן נפלא שהמיט על ראשו את אטונו. כי כמפנתו חס על פרוטות מעטות ולא שיף את המכשירים הקשים, לא השחית את המלששת השחוקה, הפסיד הון עתק, ועורר עליו חמה הסלף הנורא - כך האדם שהשחית פיו ולשונו ולא שב בחשובה להשיב לדבריו את סגלתם הרוחנית, אבד עולמו כושלנותו.

(שמירת הלשון, פרק י')

"וישמע יי את-קלנו" - כמה שנאמר: וישמע אלהים את-נאקתם, ויזכר אלהים את-בריתו את-אברהם, את-יצחק ואת-יעקב.

וישמע ה' את קלנו

אמר החפץ חיים זצ"ל: נתבונן נא - לא כותב "וישמע את תפלתנו", אלא "וישמע את קלנו", את הזעקה והשועה, את הקול והזעקה!

דברים שואלים: מתפללים אנו שנים רבות כל כך לגאולה, מדוע מתמהמהת היא. והתשובה: אמת שמתפללים, אבל במדרש (זכרים וזהו ב.) "אמרו שיש תפלה שנענית מיד ויש שנענית לאחר זמן. ברם, אלו היו זועקים - היתה הגאולה באה מהרה."

(שיחות החפץ חיים, ח"ב עמ' ס"ה)

כשעלו הקומוניסטים לשלטון ופתחו בכפוע שיטתי לעקירת הדת, כאב החפץ חיים זצ"ל את כאבם של שלש מליון היהודים שפצצו עצמם כלואים מעבר למסך הכרזול ותקו מסבועי התורה וקיום המצוות: כפי הכנסת והמקנאות נסגרו, הישיבות ותלמודי התורה פורו, שמירת השבת וברית המילה נאסרו. הרבנים שפעלו במסירות נפש נכלאו - ובסיוח עורר הדים מאסרו של הגאון רבי יחזקאל אברקסקי זצ"ל, ובה של סלוצק, שנודן להגליה לסביר.

אותה עת עלה החפץ חיים זצ"ל לבית המדרש, נגש לביקה והחל לשאת דברים בהתרגשות גוברת והולכת. דבר על המלכות הרשעה וגזרותיה, איך רודפים הם את הדת ושומריה, שרפו ספרי תורה, ועמה שלחו את הרב דסלוצק לארץ גזרה. החפץ חיים, שדבורו בנתת ומעורר לא הרים קולו, זעק עתה בנהמת לבו השחור. כשטים דבריו, אמר הגאון רבי הלל גינזבורג זצ"ל, שעמד לעדו: "ובכן, נאמר עתה כמה פרקי תהלים -"

הודיעו החפץ חיים וקרא: "וכי מה אנחנו, ימכת מהלים!!" - נהוג היה לצרף תורנות ליד גופת נפטר עד לשעת ההלווה ולקרא כלחש פרקי

לוכר ולעילוי נשמת

הורי אבי מורי שליטיא
הרה"ח ר' שלום מאיר כ"ר אברהם צבי ז"ל
נפטר ט"ז כסלו תשי"א
ומרת פייגא פרידא כ"ר יהודה זנויל ז"ל
נפטרה י" כסלו תשי"א
בגלות טרנסניסטרא
ובנם אברהם צבי הי"ד
מעק"ה בערי"ח תמוז תיש
ולך

הורי אמי מורתי תחי
הרה"ח ר' אברהם בהג"ד יעקב דב ז"ל
נפטר י"ח מרחשון תשמ"ה
ומרת מלכה רייזל כ"ר צבי דב בנציון ז"ל
נפטרה כ"ב מנחם אב תשד"ס
שולזינגר

חמי הרה"ח ר' יהודה אריה כ"ר נחמן ז"ל
נפטר כ"ג ניסן תשל"ז
חמותי מרת בלומה כ"ר ישראל זאב ז"ל
נפטרה א' דר"ח אלול תשל"ז
רחנבאום
ואחותה מרת בילא אלטע לבקוביץ ע"ה
נפטרה י"ג אדר תשי"ם

כל הזכויות שמורות
הוצאת תבונה
מכון ספרותי חרדי
רב אמי 10, בני ברק
טל. 052-7621770, 03-5705097

לוחות: "פרנק" ירושלים